

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

26. april 2010

SVAR PÅ UDVALGSSPØRGSMÅL

EU's politisamarbejde

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 38 og 39 ad EUU alm. del af den 1. marts 2010 vedr. EU's politisamarbejde.

Lene Espersen

Dato: 23. april 2010
Kontor: Det Internationale
Kontor
Sagsnr.: 2010-151-0367
Dok.: SJE43566
+ bilag

Spørgsmål nr. 38 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg:

”Kan ministeren bekræfte, at Danmark stadig deltager i EU’s politisamarbejde efter Lissabontraktatens ikrafttræden?”

Svar:

1. Den 1. december 2009 trådte Lissabontraktaten om ændring af traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab i kraft.

Traktaten indebærer store ændringer af den måde, som EU-medlemsstaterne samarbejder på, når det gælder retlige og indre anliggender. Det skyldes, at man med traktaten har flyttet det mellemstatslige samarbejde om politi og strafferet til det overstatslige samarbejde. Fremtidige forslag på området må således forventes at blive fremsat på grundlag af reglerne om det overstatslige samarbejde om retlige og indre anliggender i tredje del, afsnit V, i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF).

Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabontraktaten, finder dermed anvendelse. Ifølge protokollens artikel 1 deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V. Det følger i overensstemmelse hermed videre af protokollens artikel 2, at ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, er bindende for eller finder anvendelse i Danmark (”retsforbeholdet”).

For så vidt angår Schengen-samarbejdet bemærkes det, at Danmark – i det omfang Rådet fremover træffer foranstaltning om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

TEUF, tredje del, afsnit V – i henhold til protokollens artikel 4 (tidligere artikel 5) inden 6 måneder træffer foranstaltning om, hvorvidt Danmark vil gennemføre denne foranstaltning i dansk lovgivning. En dansk beslutning herom vil skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater (og associerede Schengen-lande).

2. Retsakter, der er vedtaget *inden* Lissabontraktatens ikrafttræden på grundlag af reglerne i TEU afsnit VI om politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager, vil fortsat være bindende for og finde anvendelse i Danmark (på mellemstatligt grundlag).

Danmark deltager således fortsat i fuldt omfang i det politimæssige og strafferetlige samarbejde, der hviler på et retsgrundlag vedtaget inden Lissabontraktatens ikrafttræden.

Som følge af det under pkt. 1 anførte har Danmark derimod som udgangspunkt ikke mulighed for at deltage i videreudviklingen af dette samarbejde, herunder i forbindelse med fremtidige retsakter, der erstatter eller ændrer gældende retsakter på området.

3. Det Europæiske Råd vedtog på et møde den 10.-11. december 2009 et flerårigt arbejdsprogram for EU's retspolitik (Stockholm-programmet). Det må forventes, at forslag til retsakter til udmøntning af den del af arbejdsprogrammet, der vedrører retlige og indre anliggender, vil blive fremsat på grundlag af reglerne om det *overstatslige* samarbejde om retlige og indre anliggender i TEUF tredje del, afsnit V. Danmark vil således – som følge af retsforbeholdet – ikke kunne deltage i vedtagelsen af sådanne forslag, ligesom vedtagne retsakter ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

4. I artikel 7 i protokollen om Danmarks stilling er det bestemt, at Danmark til enhver tid i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser kan meddele de øvrige medlemsstater, at Danmark ikke længere ønsker at anvende protokollen eller dele heraf.

Ifølge protokollens artikel 8 kan Danmark endvidere i stedet for at ophæve "retsforbeholdet" vælge en såkaldt "opt in" ordning.

Ordnningen vil indebære, at Danmark kan give meddelelse om, at Danmark deltager i behandlingen og vedtagelsen af et konkret forslag til foranstaltning (artikel 3 i bilaget til protokollen), eller at Danmark accepterer en allerede vedtaget foranstaltning (artikel 4 i bilaget til protokollen).

Sådanne ændringer af retsforbeholdet forudsætter afholdelse af en folkeafstemning i Danmark.

5. Som det fremgår af arbejdsprogrammet ”Danmark 2020”, har regeringen planer om at sætte undtagelserne til folkeafstemning. Regeringen vil på et passende tidspunkt optage drøftelser blandt Folketingets partier for at sikre bred politisk opbakning til afstemningen.

6. Der kan endvidere henvises til Udenrigsministeriets besvarelse af 13. januar 2010 af spørgsmål nr. 1 ad KOM (2009) 0262 fra Folketingets Europaudvalg, hvor der bl.a. redegøres for betydningen af det danske retsforbehold set i lyset af vedtagelsen af Stockholm-programmet. Der vedlægges en kopi af besvarelsen.

Spørgsmål nr. 39 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg:

”Kan ministeren bekræfte, at Danmark kan vælge at deltage yderligere i EU’s politisamarbejde efter Lissabontraktatens ikrafttræden?”

Svar:

Der henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 38 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg.

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag	Journalnummer	Kontor	Dato
1	400.C.2-0	EUK	13. januar 2010

SVAR PÅ UDVALGSSPØRGSMÅL

OMRÅDET FOR RETLIGE OG INDRE ANLIGGENDER EF- TER STOCKHOLMPROGRAMMET, HERUNDER RETS- FORBEHDET OG NØDBREMSEN

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Udenrigsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 1 ad KOM (2009) 0262 af den 3. december 2009, omstillet til udenrigsministeren den 21. december 2009, vedrørende betydningen af det danske retsforbehold i lyset af Stockholm-programmet samt muligheden for at anvende nødbremsen på området.

Per Stig Møller

Besvarelse af FEU-spørgsmål 1 ad KOM (2009) 0262 af den 3. december 2009, omstillet til udenrigsministeren den 21. december 2009.

Spørgsmål: ”Ministeren bedes, som lovet på Europaudvalgets møde d. 27. november 2009, oversende et notat, der redegør for betydningen af det danske retsforbehold set i lyset af vedtagelsen af Stockholmprogrammet. Ministeren bedes herunder afklare, hvorvidt Danmark kan påkalde sig den såkaldte nødbremse på området for retlige og indre anliggender (art. 83, stk. 3 TEUF).”

Svar: Da det notat som justitsministeren lovede at oversende til Europaudvalget berører flere forskellige ministerområder samt regeringens fortolkning af Traktaten, vil jeg som udenrigsminister levere regeringens samlede besvarelse til udvalget.

Det Europæiske Råd vedtog Stockholm-programmet på sit møde den 10. – 11. december 2009. Stockholm-programmet udstikker en række målsætninger og initiativer på området for retlige og indre anliggender (RIA) for perioden 2010-2014, som Kommissionen og medlemsstaterne sammen opfordres til at realisere. Der er med andre ord tale om et politisk program, der efterfølgende vil skulle udmøntes gennem konkrete forslag til retsakter.

Efter Lissabon-traktatens ikrafttrædelse den 1. december 2009 dækker retsforbeholdet stort set al fremadrettet lovgivning på RIA-området. Det betyder, at den konkrete udmøntning af Stockholm-programmet vil være næsten fuldstændigt forbeholdsbelagt for Danmarks vedkommende. Forbeholdet forhindrer dog ikke Danmark i forsat at deltage i samarbejdet om konkrete retsakter på de områder, hvor Danmark har indgået parallelaftaler med EU (Dublin- og Eurodac-forordningerne om asylansøgninger, Bruxelles I-forordningen om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser samt Forkyndelsesforordningen) samt i videreudviklingen af Schengen-samarbejdet. På disse områder deltager Danmark i samarbejdet på mellemstatsligt grundlag, hvilket indebærer, at man fra dansk side tager konkret stilling til gennemførelsen i Danmark efter vedtagelsen af nye foranstaltninger.

Med Lissabon-traktaten indførtes en såkaldt ”nødbremse” på visse dele af RIA-området, jf. TEUF art. 82 stk. 3 samt art. 83, stk. 3. I henhold til disse bestemmelser kan en medlemsstat anmode om midlertidig suspension af lovgivningsproceduren for et givent udkast til direktiv på det strafferetlige område, såfremt direktivet vurderes at berøre grundlæggende aspekter af den pågældende medlemsstats strafferetlige system. Under denne procedure vil direktivudkastet blive fremsendt til Det Europæiske Råd, der har fire måneder til at opnå konsensus om udkastet mhp. genoptagelse af lovgivningsproceduren. Opnås der ikke konsensus om udkastet inden for denne tidsramme, kan en gruppe på mindst ni medlemsstater indlede forstærket samarbejde på området. Såfremt et udkast til retsakt er omfattet af retsforbeholdet, deltager Danmark ikke i lovgivningsproceduren, hvorfor anvendelse af nødbremsen ikke er relevant.